

Dorpsraad Wijk aan Zee

Wijk aan Zee, 2 september 2022

Geachte Commissieleden,

Wij schrijven u een brief in plaats van 5 september tijdens uw commissievergadering in te spreken. Het nadeel: u moet lezen. Het voordeel: u heeft onze overwegingen en suggesties altijd bij de hand.

U zult van diverse bewoners en (ervarings)deskundigen horen dat de situatie in de IJmond zorgwekkend is en dat de leefomgeving aantoonbaar zeer lijdt onder de uitstoot van het staalbedrijf. De toezichthouder (Omgevingsdienst Noordzeekanaal Gebied – ODNZKG) benadrukte vorige week de urgentie. Het is inmiddels 'vijf over twaalf'.

De urgentie hoeven we u niet meer uit te leggen. Wij willen vooruitkijken. Wat kan en moet er gebeuren om het tij te keren? Zo snel mogelijk positieve en meetbare resultaten is wat wij allen wensen. En u vast ook. Immers de overheid schept daarvoor de randvoorwaarden.

Allereerst: de problemen rond Tata Steel zijn te complex en te groot.

De rode draad: de kwaliteit boet in door de kwantiteit. Uw Tata-agenda vandaag illustreert dit al. Teveel grote, belangrijke onderwerpen, teveel documenten; verschillende vraagstukken grijpen in elkaar. Het vraagt veel kennis van u om verstandig te kunnen meebeslissen. Kennis van staal maken, de snel veranderende internationale staalmarkt, metingen, chemie en milieuonderzoek om maar eens wat te noemen.

We tasten in het duister als het gaat om de werkelijke uitstoot

Neem 'het gat' in de cijfers van Tata (laag) en het RIVM (hoog). Na een uitvoerige studie blijkt de opgave van uitstoot door Tata de afgelopen jaren een rommeltje. Afhankelijk van welk rapport je openslaat kunnen de uitkomsten twee tot drie keer zo hoog zijn omdat voor dezelfde stof er op andere plaatsen en anders is gemeten. Het RIVM stelt vast dat de invoer van gegevens niet transparant (en controleerbaar) is en dat totalen niets zeggen als je maatregelen wilt nemen. Bijvoorbeeld bij de cokesfabrieken blijkt dat de schadelijke uitstoot niet via de schoorsteen maar via gaten elders (diffuse uitstoot) te komen. Dan heeft afgasreiniging dus weinig zin, aldus het RIVM. Niet alleen diffuse uitstoot maar ook de uitstoot door incidenten is een grote onbekende.

Onze oplossing: er moet meer gemeten worden door de GGD en ook op andere plaatsen gezien wat er nu allemaal gemist wordt. Tata heeft zich in gesprek met de Dorpsraad bereid verklaard mee te betalen aan een uit te breiden meetpunt vlakbij de cokesfabrieken. Er moet in overleg met Tata ook vaak dichtbij de bron gemeten worden, zoals deze dagen voor het eerst bij de cokesfabrieken gebeurt. Maak hier een vaste afspraak van. En voer alle aanbevelingen van het RIVM uit.

Onze oplossing: op heel korte termijn een MER-achtig onderzoek (max. half jaar) voor het hele Tata-terrein en effecten op omgeving en gezondheid. Er is nooit een milieu-effect onderzoek gedaan voor het hele industriecomplex, terwijl het toch het grootste bedrijfsterrein van Europa is en we te maken hebben met chemische industrie. Tata heeft de Dorpsraad gezegd hier ook voor te voelen. Het RIVM merkt ook op dat de totale schadelijke uitstoot nog steeds niet bekend is.

ODNZKG kan het niet aan

Een dossier als Tata vraagt om een regisseur. Een organisatie die het overzicht heeft, geëquipeerd is om haar werk te doen en het dossier onder controle heeft. De feiten laten u zien dat hiervan geen sprake is. Termijnen worden niet gehaald. Informatie ontbreekt. Tata is vaak de bron van informatie waar onafhankelijke informatievergaring op zijn plaats zou zijn. Kennis van en ervaring met dit soort complexe chemische bedrijven schiet tekort. De dienst moet daarnaast een cultuuromslag maken; waaks worden na jaren van goed van vertrouwen. Er is tijd nodig om de neuzen dezelfde kant op te krijgen; tijd die er niet is.

We zien verbeteringen maar niet genoeg voor een situatie waarbij het 'vijf over twaalf' is. Het is zorgelijk. Als het er werkelijk op aankomt, faciliteert de ODNZKG het bedrijf ten koste van de omgeving (uitstel ZZS rapportage, waarschuwing mbt rauwe ovens van de kankerverwekkende cokesfabrieken terwijl de ODNZKG hier al sinds 2017 van weet en dwangsommen niet tot het gewenste resultaat komen). De vraag is: hoe kan de ODNZKG versnellen en knelpunten oplossen?

Onze oplossing: het vier ogen principe. Een overheidsorgaan dat veel ervaring heeft met complexe chemische bedrijven, bijvoorbeeld de DCMR, moet zsm permanent meekijken in dit dossier.

Onze oplossing: huur op projectbasis zsm een milieujurist in die zijn/haar sporen verdiend heeft om knelpunten aan te pakken. Actualisering van vergunningen bijvoorbeeld. Wildgroei van toegestane incidenten terugsnoeien.

Onze oplossing: geef de ODNZKG de ruimte om zsm met hulp van camera's en AI meer te weten en sneller en adequater te kunnen optreden. Als daar juridische obstakels voor geslecht moeten worden, werk daar dan aan. (NB Tata rapporteert aanzienlijk meer incidenten sinds de camera's van Frisse Wind het bedrijf 24/7 filmen).

Onze oplossing: wees duidelijk en transparant over de escalatieladder bij overtredingen. En houd je daar ook aan. (Tijdelijke) sluiting van een bedrijfsonderdeel mag geen taboe zijn.

Groen staal is (op afzienbare termijn) geen oplossing voor de omgeving

Rond het Tata-dossier hangt de stemming: bewoners, even kiezen op elkaar en in 2030 wordt alles beter. Dat is een wensdroom. Groen staal is gericht op het verminderen van de uitstoot van CO2 omdat het bedrijf daarvoor heffingen zal moeten betalen. De 'vuile voorkant' blijft ook in de nieuwe opzet in 2030 grotendeels intact. Tata blijft cokes maken, wil ook een sinterfabriek houden en heeft een pelletfabriek nodig.

Onze oplossing: laat het Groen Staal plan, het bedrijfsplan van Tata, over aan Tata. De overheid moet piketpalen slaan. Neem als overheid het standpunt in dat de norm nul uitstoot buiten het Tata-terrein moet zijn. Tata krijgt een overgangsperiode van een aantal jaar om dit te bereiken. Het is een prikkel tot innovaties met o.a. filters, terugwinnen van uitstoot en overkappingen. Produceren met milieuschade op kosten van de samenleving is niet meer van deze tijd. En helemaal niet als je - zoals Tata - beschikt over een eigen terrein van 7,5 km².-

Hoogachtend,

Dorpsraad Wijk aan Zee
Vera van Waardenburg

Stichting FrisseWind.nu
Sanne Walvisch

Gezondheid op 1
Antoinette Verbrugge

Milieuplatform IJmuiden Noord
Dirk Weidema

Vereniging IJmuiderstraateg
Luuk Kiers

Stichting IJmondig
Ellen Windemuth